

VIÐBRAGÐSÁÆTLUN VERZLUNARSKÓLA ÍSLANDS VEGNA ÁFALLA EÐA SORGARATBURÐA

Áfallaráð fer með verkstjórn þegar válegir atburðir gerast sem snerta nemendur og/eða starfsmenn skólans.

Eftirtaldir sitja í áfallaráði:

- Ingi Ólafsson skólastjóri
- Þorkell Diego yfirkennari
- Klara Hjálmtýsdóttir áfangastjóri
- námsráðgjafar skólans: Kristín Huld Gunnlaugsdóttir, Berglind Helga Sigurþórsdóttir, Sóley Þórarinsdóttir
- skrifstofustjóri: Magnea Ragna Ögmundsdóttir
- Unnur S. Eysteinsdóttir kennari
- Martin Kollmar kennari

Áfallaráð getur leitað til eftirtalinna aðila:

- skólalæknis
- prests
- annarra eftir þörfum

Skólastjóri er formaður ráðsins og kallar það saman þegar þörf krefur. Hann er sá aðili innan skólans sem fyrst er haft samband við vegna válegra tíðinda. Hann getur tekið ákvarðanir strax og sér að jafnaði um samskipti við fjölmiðla ef til kemur. Brýnt er að í þeim efnum tali skólinn einni röddu.

Hlutverk námsráðgjafa er fyrst og fremst að skipuleggja sálræna skyndihjálp við þann eða þá sem fyrir áfalli verða. Mikilvægt er að þessi skipulagning sé þannig að sá sem fyrir áfalli verður fái strax þá aðstoð og aðhlyningu sem nauðsynleg er. Skólinn hefur samið við sóknarpresta Grensáskirkju að vera til taks ef á þarf að halda. Eftir atvikum er rétt að koma á tengslum við heilsugæslustöð. Brýnt er að koma skilaboðum strax til allra starfsmanna og er fulltrúi kennara í ráðinu ábyrgur fyrir því.

Skólafulltrúi/ritari er vanur að miðla og taka við upplýsingum. Ef hringt er og beðið um að ná í nemanda úr tíma er mjög nauðsynlegt að skólafulltrúinn/ritarinn hafi á blaði hjá sér ákveðnar spurningar til að koma í veg fyrir að nemanda sé t.d. tilkynnt um dauðsfall beint í gegnum símann. Með vitneskju sinni um eitthvað alvarlegt á skólafulltrúi/ritari að hafa samband við einhvern úr yfirstjórn skólans. Nemandinn er síðan tekinn út úr tíma, honum tilkynnt um atburðinn og hlúð að honum eins og hægt er. Mismunandi er hvernig fólk tekur áföllum og skólinn þarf að vera undir það búinn að bjóða fram þá aðstoð sem nauðsynleg er til að nemandinn fari ekki út úr skólanum í þannig ástandi að hann geti orðið sjálfum sér og öðrum til skaða. **Mikilvægt er að starfsfólk tjái sig ekki eða bregðist við válegum atburðum án samráðs við áfallaráð.**

Ef nemandi t.d. lætur lífið eða slasast alvarlega hefur einhver úr áfallaráði samband við kennara viðkomandi og forseta NFVÍ til að leita upplýsinga um hver vinahópurinn er svo hægt sé að ná sem fyrst til þeirra. Nauðsynlegt er að nánustu vinir fái aðstoð, svo og að aðstandendur þeirra fái vitneskju um atburðinn þannig að nemendur geti fengið stuðning þegar heim er komið.

Áfallahjálpi í skólum

Það skiptir miklu máli að kennarar eða starfsmenn sem veita áfallahjálpi séu rólegir og gefi sér nægan tíma. Mikilvægt er að sá sem verður fyrir áfalli finni að hann sé öruggur og geti treyst þeim sem eru hjá honum og að farið sé á afvikinn stað svo að viðkomandi verði ekki fyrir truflun. Sá sem fyrir áfalli verður þarf að finna fyrir hlýju, vinsemd og líkamlegri nálægð. Staðreyndir þarf að skýra og reyna að fá þolandann til þess að horfast í augu við raunveruleikann. Honum er nauðsyn að fá að tjá sig til að koma skipulagi á tilfinningar sínar og hugsun.

Ef slys hefur borið að höndum í skóla hefur það vitaskuld forgang að veita líkamlega skyndihjálpi, kalla til sjúkralið en einnig tryggja eftir föngum að ekki fari órökstuddar fréttir af atburðinum milli manna.

Sálræn skyndihjálpi felst í því að kennarar og starfsmenn skóla róa og hugga nemendur og starfsfólk og leyfa þeim að fá sem eðlilegasta útrás fyrir tilfinningar sínar sem geta birst á mismunandi hátt, m.a. sem grátur, ógleði, skjálfti og köfnunartilfinning en geta líka verið doði, tómleikatilfinning, fólksfælni og þörf fyrir einveru.

Viðbrögð Verzlunarskóla Íslands við áföllum

Fyrstu viðbrögð

1. Sá sem fyrstur fær upplýsingar um dauðsfall eða alvarlegt slys kemur þeim til yfirstjórnar skólans. Upplýsingar fara ekki lengra fyrr en skólastjóri hefur gefið fyrirmæli svo um.
2. Yfirstjórn skólans aflar staðfesta upplýsinga hjá lögreglu/forráðamönnum eða öðrum sem málið varðar. Foreldri/forráðamaður jafnvel fenginn á staðinn.
3. Skólastjóri kallar áfallaráð skólans saman á fund þar sem verkum er skipt og fyrstu aðgerðir ákveðnar. Fyrsti fundur ætti að vera stuttur, þar sem verkum er skipt og fyrstu aðgerðir skólans ákveðnar.
4. Einhver úr áfallaráði og námsráðgjafi kalla til nemanda (ef um slíkt mál er að ræða) og flytur honum fregnir af andláti/slysi. Hlúð er að nemandanum eins og unnt er og leitað aðstoðar eftir því sem hæfir hverju sinni.
5. Skólastjóri kallar kennara og aðra starfsmenn skólans saman til að tilkynna hvað gerst hefur og hvernig skólinn hyggst taka á málum.
6. Skólastjóri sér um að upplýsingar berist til **alls** starfsfólks skólans, s.s. starfsfólks í nemendaeldhúsi, á bókasafni, í starfsmannaeldhúsi, í íþróttahúsi, á skrifstofu, ræstingafólks og húsvarðar. Mikilvægt er að **umsjónarkennari/ar** þess/þeirra nemenda er málið varðar fái upplýsingar sem fyrst. Hringja þarf í þá sem ekki eru á staðnum.
7. Athuga þarf hvort einhver nemandi/nemendur/starfsmaður/starfsmenn tengjast atburðinum/slysinu/dauðsfallinu sérstaklega og þurfa að fá upplýsingar um atburðinn í einrúmi áður en nemendahópnum er tilkynnt um það sem gerst hefur. Hægt er að tilkynna nemendum um atburðinn á tvennan máta:

- Umsjónarkennari/kennarar/aðrir segja frá atburðinum hver í sinni skólastofu – allir á sama tíma.
- Nemendur eru kallaðir á sal þar sem skólameistari/staðgengill segir frá atburðinum. Æskilegt að prestur sé viðstaddur.

Æskilegt er að nemendur fái að ræða atburðinn og líðan sína og því er að jafnaði heppilegra að greina frá atburðinum í kennslustofu. **Ítreka þarf við nemendur að senda ekki SMS um atburðinn.**

Ef um **dauðsfall** er að ræða:

1. Húsvörður flaggar í hálfra stöng að tilkynningu lokinni.
2. Skrifstofustjóri sér um að senda blóm í nafni skólans til fjölskyldu viðkomandi.
3. Ef um nemanda er að ræða sér umsjónarkennari um að bekkurinn sendi kveðju til fjölskyldu hans og nýtur til þess stuðnings námsráðgjafa.
4. Samskipti við fjölskyldu þess látna eru í höndum skólastjórnenda /námsráðgjafa sem njóta aðstoðar umsjónarkennara ef um nemanda er að ræða.
5. Í lok skóladagsins kallar skólameistari áfallaráð skólans saman. Farið er yfir nöfn þeirra sem tengjast atburðinum, s.s. ættingja og vina. Aðgerðir næstu daga ræddar.

Viðbrögð næstu daga

1. Hlúð er að nemendum og þeim gefinn kostur á að vinna með tilfinningar sínar. Boðið er upp á einstaklingsviðtöl. Nauðsynlegt getur reynst að fá utanaðkomandi aðstoð til að álag verði ekki of mikið á starfsfólki skólans, t.d. sálfræðing eða prest.
2. Skólastjórnandi/námsráðgjafi sér um í samráði við bekkjarfélag/samstarfsmenn að setja upp borð sem minningarbók ef áhugi er á því. Kassi merktur „áföll“ er geymdu í Hagtryggingu sem inniheldur dúk, kerti og myndaramma.
3. Hafi nemandi eða starfsmaður látist er hins látna minnst með sameiginlegri athöfn í umsjá prests.
4. Húsvörður flaggar á jarðarfardag.
5. Ef nemendur mæta í jarðarförina er mælt með því að foreldrar fari með þeim.
6. Haldið er áfram næstu vikur og mánuði að hlúa að nemendum og starfsfólki skólans. Gefa skal gaum að áfallastreitu meðal nemenda og starfsmanna skólans. Bjóða skal upp á hópvinnu eða einstaklingsviðtöl ef þörf er á.

Alvarleg slys í skóla

1. Sá starfsmaður sem kemur fyrstur að slysi í skóla hringir á sjúkrahól og sendir einhvern nærstaddan strax til skólalstjóra til að tilkynna slysið. Starfsmaðurinn reynir að halda nemendum frá slyssað og veitir þá aðstoð sem þörf er á. **Ítreka þarf við nemendur að senda ekki SMS um atburðinn.**

2. Einhver úr áfallaráði hringir heim til aðstandenda.

3. Skólalstjóri biður viðkomandi starfsmann að skrá niður vitni að slysinu.

4. Skólalstjóri kallar eftir atvikum áfallaráð skólans saman á fund þar sem verkum er skipt og fyrstu aðgerðir ákveðnar.

5. Skólalstjóri kallar kennara og aðra starfsmenn skólans saman til að tilkynna hvað gerst hefur og hvernig skólinn hyggst taka á málum. Kennarar tilkynna nemendum um slysið samtímis.

6. Skólalstjóri sér um að upplýsingar berist til **alls** starfsfólks skólans, s.s. starfsfólks í nemendaeldhúsi, á bókasafni, í starfsmannaeldhúsi, í íþróttahús, á skrifstofu og til ræstingafólks og húsvarðar. Mikilvægt er að **umsjónarkennari/ar** þess/þeirra nemenda er málið varðar fái upplýsingar sem fyrst. Hringja þarf í þá sem ekki eru á staðnum.

7. Athuga þarf hvort einhver nemandi/nemendur/ starfsmaður/starfsmenn tengjast atburðinum/slysinu/dauðsfallinu sérstaklega og þurfa að fá upplýsingar um atburðinn í einrúmi áður en nemendahópnum er tilkynnt um það sem gerst hefur. Hægt er að tilkynna nemendum um atburðinn á tvennan máta:

- a. Umsjónarkennari/kennarar/aðrir segja frá atburðinum hver í sinni skólastofu – allir á sama tíma.
- b. Nemendur eru kallaðir á sal þar sem skólameistari/ staðgengill segir frá atburðinum.

Æskilegt er að nemendur fái að ræða atburðinn og líðan sína.

8. Námsráðgjafi/umsjónarkennari nemandans sér um tengsl við aðstandendur og/eða sjúkrahús eftir atvikum.

Hliðstæð atburðarás skal vera ef aðrir þeir atburðir verða sem reyna á tilfinningar og líðan starfsmanna og nemenda.

Síðast breytt 5. desember 2016

Spurningar fyrir skólaritara sem taka við símtali vegna áfalls.

1. Hver hringir?
2. Hvað þarf að tilkynna?
3. Hvað gerðist og hvar?
4. Segir að áfallaráði verði gert viðvart.
5. Hvern má hafa samband við (áfallaráð)?
6. Hvern á nemandinn að hafa samband við?